

Úvod do výkladu snů

Juda Mělník, 12. 2. 2017

Spánek, sny a přístupy k jejich výkladu

Spánek tvoří cca. 1/3 naše života, tj. 21letý člověk prospal 7 let, 42letý 14 let, atd. Sny se zdají v režimu spánku REM (= Rapid Eye Movement), kterých je cca. 3rát až 4krát za noc, v každé REM fázi 1-4 sny, tj. každý člověk má cca. 1 000 až 5 000 snů za rok!

Sen jako funkce mozku

Freud (sexualita) a Jung (vnitřní já) - analýza a dešifrace dle snářů

Sen jako zjevení od Boha a jeho doslovný či symbolický význam

Sen a snění jsou prožitkovou reakcí na nějaký vnitřní nebo vnější podnět. Jsou to zvláštní obsahy vědomí, které obsahují představové, pocitové i snahové způsoby duševního dění a jsou průvodním jevem spánku. Z psychologického hlediska jsou všechny zážitky ve snech právě tak intenzivní jako v bdělém stavu. Sen je stav vědomí, ve kterém si náš nevědomý duševní život, zbavený smyslových vjemů a bdělé racionální kontroly, dělá co ho napadne.

Pozn. V řecké mytologii byl bohem spánku Hypnos, jenž měl syny Morfea a Fantasa a jenž byl bratrem boha smrti Thanata.

Sny ve SZ

Gn 20:3 K Abímelekovi přišel v noci ve snu Bůh a řekl mu: Hle, zemřeš kvůli ženě, kterou sis vzal. Je provdaná. ... A Bůh mu ve snu odpověděl: Já jsem také věděl, žes to udělal s bezúhonným srdcem, a já sám jsem tě zadržel, abys proti mně nezhřešil. Proto jsem tě nenechal se jí dotknout.

Gn 31:10 I stalo se v době páření ovcí, že jsem pozvedl oči a ve snu jsem viděl, že berani, kteří skákali na ovce, byli pruhovaní, skvrnití a strakatí.

Gn 31:24 K Aramejci Lábanovi přišel ve snu v noci Bůh a řekl mu: Měj se na pozoru, abys nepromlouval k Jákobovi ani dobro ani zlo.

Dt 29:28 Skryté věci patří Hospodinu, našemu Bohu, odhalené pak nám a našim synům až navěky, abychom plnili všechna slova tohoto zákona.

Jób 33:13 Proč proti němu vedeš při? Že neodpovídá vždy lidskými slovy?

14 **Vždyť Bůh promluví jednou i podruhé, ale člověk to nezpozoruje.**

15 **Ve snu, v nočním vidění, když hluboký spánek padne na lidi, v dřímotách na posteli.** 16 Tehdy to lidem dá na vědomí a zapečetí je v tom, o čem byli poučeni, 17 aby odvrátil člověka od jeho špatného díla a vzdálil pýchu od muže.

Sny ve SZ II

1 Sa 28:6 Saul se doptával Hospodina, ale **Hospodin mu neodpověděl ani skrze sny** ani skrze urím ani skrze proroky.

Př 25:2 Boží ctí je ukrýt věc, čest králů je zkoumat věc.

Kaz 5:6 Vždyť **při množství snů se množí i marnosti a řeči**. Ty se však boj Boha.

Jer 23:25 Slyšel jsem, co říkali proroci, kteří v mém jménu prorokují klam: Měl jsem sen, měl jsem sen. 26 Jak dlouho bude v srdci proroků, kteří prorokují klam, kteří prorokují podvod svého srdce, 27 myšlenka, že svými sny, jež vypravují jeden druhému, způsobí, že můj lid zapomene na mé jméno, tak jako na mé jméno zapomněli jejich otcové kvůli Baalovi? 28 **Prorok, který má sen, ať vypravuje sen, a který má mé slovo, ať vyslovuje mé slovo pravdivě**. Co je slámě do zrna? je Hospodinův výrok. 29 Cožpak není mé slovo jako oheň, je Hospodinův výrok, a jako kladivo, které tříští skálu?

Jóel 3:1 (2:28) Potom se stane, že vyleji svého Ducha na každé tělo. Vaši synové a vaše dcery budou prorokovat, **vaši starci budou mít sny a vaši mládenci budou mít vidění**.

Faraónův sen

Gn 41:1 Po dvou letech se stalo, že farao měl sen: Stojí u Nilu. 2 Pojednou z Nilu vystupuje sedm krav nápadně krásných a vykrmených a popásají se na říční trávě. 3 A hle, za nimi vystupuje z Nilu jiných sedm krav, nápadně šeredných a vyhublých, a postaví se vedle těch sedmi krav na břehu. 4 A ty nápadně šeredné a vyhublé sežraly sedm krav nápadně krásných a vykrmených. Vtom farao procitl. 5 Když zase usnul, měl druhý sen. Sedm klasů bohatých a pěkných vyrůstá z jednoho stébla. 6 A hle, za nimi vyráží sedm klasů hluchých a sežehlých východním větrem. 7 A ty hluché klasy pohltily sedm klasů bohatých a plných. Farao procitl; takový to byl sen. 8 Když nastalo jitro, byl tak rozrušen, že si dal zavolat všechny egyptské věštce a mudrce. Vyprávěl jim své sny, ale žádný mu je nedovedl vyložit.

Josefův výklad a návrh aplikace

Výklad:

Gn 41:25 Josef faraonovi řekl: **Faraonův sen je jeden a týž:** Bůh faraonovi oznámil to, co bude dělat. 26 Těch sedm pěkných krav je sedm let, i těch sedm pěkných klasů je sedm let. Je to jeden sen. 27 A sedm krav vyzáblých a ošklivých, vystupujících za nimi, je sedm let. Také sedm klasů prázdných, spálených východním větrem, je sedm let hladu. 28 To je to, co jsem řekl faraonovi: Bůh faraonovi ukázal, co bude dělat. 29 Hle, **přichází sedm let velké hojnosti po celé egyptské zemi.** 30 **Po nich však nastane sedm let hladu a v egyptské zemi bude všechna ta hojnost zapomenuta; hlad bude zemi ničit.** 31 Pak nebude v zemi znát nic z té hojnosti kvůli hladu, který bude potom, protože bude velmi tíživý. 32 **A sen se faraonovi opakoval dvakrát, protože ta věc je Bohem pevně stanovena a Bůh ji pospíchá vykonat.**

Aplikace:

Gn 41:33 Nuže tedy, ať si farao vyhlédne rozumného a moudrého muže a ustanoví ho nad egyptskou zemí. 34 Ať farao zřídí a ustanoví nad zemí dohlážitěle a v sedmi letech hojnosti vybírá pětinu úrody egyptské země. 35 Ať shromažďují všechnu potravu těchto přicházejících dobrých let. Ať shromažďují zrno k jídlu ve městech pod moc faraonovu a stráží je. 36 To jídlo bude zásobou pro zemi na sedm let hladu, která budou v egyptské zemi. Tak země nebude hladem zničena.

Nabúkadnesarův sen

Da 2:1 Ve druhém roce Nebúkadnesarova kralování se Nebúkadnesarovi zdály nějaké sny. V duchu se rozrušil, ale spánek jej opět přemohl. 2 Později král přikázal svolat kouzelníky a věštce i čaroděje a chaldejce, aby králi vyprávěli jeho sny. Ti tedy přišli a postavili se před králem. 3 Král jim řekl: Zdál se mi nějaký sen. Můj duch je rozrušen, musím ten sen znát. 4 **Chaldejci promluvili ke králi (aramejsky): Králi, navěky buď živ! Pověz ten sen svým otrokům a my předneseme výklad.** 5 **Nato král chaldejcům odpověděl: Už jsem se v té věci rozhodl. Jestliže mi ten sen ani jeho výklad nesdělíte, budete rozčtvrceni a z vašich domů bude hromada sutin.** 6 Jestliže ale přednesete sen i jeho výklad, obdržíte z mé strany dary a odměnu i velikou čest. Raději mi sen i jeho výklad přednesete! 7 **Odpověděli po druhé a řekli: Král necht' ten sen řekne svým otrokům a my předneseme jeho výklad.** 8 **Nato král odpověděl: S jistotou vím, že získáváte čas, jelikož jste zjistili, že v té věci jsem se už rozhodl,** 9 **že pokud mi ten sen nesdělíte, je pro vás jediný soud. Vy jste se totiž domluvili, že budete přede mnou říkat věci lživé a pokroucené, dokud se nezmění čas. Raději mi ten sen řekněte, a tak zjistím, že mi budete moci přednést i jeho výklad.**

Danielův výklad

Da 2:20 Daniel promluvil a řekl: Budiž jméno Boží požehnáno od věků na věky. Neboť moudrost i sílu má on; 21 časy i příležitosti mění on. Krále sesazuje, krále nastoluje; mudrcům moudrost dává a poznání těm, kdo umějí pochopit. 22 **On zjevuje hlubiny a věci ukryté.** Ví, co je v temnotě; s ním však přebývá světlo.

Da 2:27 Nato Daniel před králem prohlásil: To tajemství, na něž se král táže, žádní mudrci, věštci, kouzelníci ani drobopravci přednést králi nemohou. 28 Avšak jest Bůh na nebesích, zjevující tajemství -- a ten králi Nebúkadnesarovi sdělil, co se stane v budoucích dnech. Tvůj sen a vidění, která jsi ve svém nitru měl na loži, byla tato:

Da 2:36 To byl ten sen. Také jeho výklad povíme králi. 37 Ty, králi, jsi král králů, neboť Bůh nebes dal tobě království, moc, sílu i čest. 38 A všechno, kde přebývají lidští synové, polní zvěř i nebeské ptactvo, dal tobě do ruky a učinil tě vládcem nad tím vším. Ta zlatá hlava jsi ty. 39 Ale po tobě povstane jiné království, země horší než tvá, a jiné, třetí království, bronzové, které bude vládnout nad celou zemí. 40 A pak čtvrté království, to bude silné jako železo, neboť železo drtí a podrobuje všechno, a jako železo, jež tyhle všechny rozbíjí, tak bude drtit a rozbíjet. 41 A že jsi viděl ta chodidla a prsty částečně z hrnčířské keramiky a částečně ze železa, půjde o království rozdělené a bude v něm cosi z pevnosti železa, neboť jsi viděl železo promíšené s hliněnou keramikou. 42 Pak ty prsty chodidel částečně železné a částečně keramické: To království bude z jedné strany silné a z druhé strany bude křehké. 43 Že jsi viděl železo promíšené s hliněnou keramikou -- lidé se budou mísit, ale držet jeden s druhým nebudou, právě tak jako se železo nemísí s keramikou. 44 Za dnů oněch králů ale Bůh nebes nastolí království, jež nebude zničeno navěky ani to království nebude přenecháno jinému lidu. Ono rozdrtí a ukončí všechna tato království, ale samo bude stát navěky, 45 neboť jsi viděl, jak se bez rukou z té hory vylomil kámen a rozdrtil železo, bronz, keramiku, stříbro i zlato. Veliký Bůh oznámil králi, co se stane potom. Ten sen je pravdivý a jeho výklad spolehlivý.

Sny v NZ

Sk 2:17 ,I stane se v posledních dnech, praví Bůh, že vyleji ze svého Ducha na každé tělo; vaši synové a vaše dcery budou prorokovat, **vaši mladíci budou vídat vidění a vaši starci budou mívát sny.**

Mt 1:20 Ale když pojal ten úmysl, hle, anděl Páně se mu zjevil ve snu a řekl: "Josefe, synu Davidův, neboj se přijmout Marii, svou manželku; neboť co v ní bylo počato, je z Ducha svatého.

Mt 2:12 Potom, na pokyn ve snu, aby se nevraceli k Herodovi, jinudy odcestovali do své země. 13 Když odešli, hle, anděl Hospodinův se ukázal Josefovi ve snu a řekl: "Vstaň, vezmi dítě i jeho matku, uprchni do Egypta a buď tam, dokud ti neřeknu; neboť Herodes bude hledat dítě, aby je zahubil.,, ... 22 Když však uslyšel, že Archelaos kraluje v Judsku po svém otci Herodovi, bál se tam jít; ale na pokyn ve snu se obrátil do končin galilejských

Mt 27:19 Když seděl na soudné stoličce, poslala k němu jeho žena se vzkazem: "Nezačínej si nic s tím spravedlivým! Dnes mě kvůli němu pronásledovaly zlé sny.,,

Mk 4:34 **Bez podobenství k nim nemluvil, ale v soukromí svým učedníkům všechno vysvětloval.**

Sk 16:9 Tam měl Pavel v noci vidění: Stanul před ním jakýsi Makedonec a velmi ho prosil: "Přeplav se do Makedonie a pomoz nám!,, 10 Po tomto Pavlově vidění jsme se bez váhání chystali na cestu do Makedonie, protože jsme usoudili, že nás volá Bůh, abychom tam kázali evangelium.

Sk 18:9 Jedné noci měl Pavel vidění, v němž mu Pán řekl: "Neboj se! Mluv a nemlč.

Sny od mých známých

- Sen o intimitě od kolegy z práce
- Sen o psech od souseda
- Sen o střední škole a ucpaných záchodech
- Sen o Tomášovi a jeho svádění
- Sen o plicní nemoci a krvácení z nosu
- Sen o žralocích

Principy výkladu snů

Sny mluví symbolickým jazykem, k němuž najdeš klíče:

- 1) v Písmu,
- 2) v osobním vztahu s Bohem,
- 3) v kulturním kontextu.

Sen i jeho výklad jsou bez Boží inspirace bezcenné

Lidé, kteří se objeví ve Tvých snech můžeš vykládat

- 1) doslovně,
- 2) symbolicky podle znaků jejich života a toho, co představují,
- 3) symbolicky jenom podle jejich jména.

Jsi ve snu pozorovatel anebo účastník (hlavní, vedlejší)?

Začinej s každou interpretací u sebe a snaž se o co nejpřirozenější výklad.

Bůh používá jazyk, kterému rozumíš anebo bys mohl a měl rozumět, kdyby ses zeptal(a).

Zredukej sen na co nejjednodušší výpověď a snaž se zjistit také, jaký jsi ze snu měl pocit.

Odpovídá sen Tvé sféře vlivu (nebo se k ní nějak vztahuje)?

Jde o opakovaný motiv?

Zapiš sen a ptej se, ptej se, ptej se!!!

Principy výkladu snů dle D. Addisona 1

Manželský psycholog John Gottman a jeho pozorování mimoslovní komunikace manželských párů

Proces výkladů může a má být jednoduchý, tj. i dostupný každému

Otázky:

1) Jde o opakované téma nebo sny, co se obvykle zdávají (Common Dreams)?

- Před něčím utíkáme
- Těhotenství nebo narození dítěte
- Jízda autem nebo nějakým vozidlem
- Objevení zesnulých příbuzných
- Padání nebo létání
- Nahota (zapomněl jsem se obléknout)
- Jdu pozdě, něco ztrácím
- Nemohu se pohnout (překážky proti naplnění poslání)
- Minulý vztah (snaha o obživnutí starého člověka)
- Vypadávání zubu (nedostatek poznání)
- Zkoušky, u kterých propadám nebo je nemám
- Nemohu najít koupelnu nebo WC

Principy výkladu snů dle D. Addisona 2

2) O kom nebo o čem je sen?

- Je sen od Boha, z mého srdce anebo od Zlého?
- Jaký je jeden hlavní význam snu a koho se týká?
- Bývá jeden význam ale více aplikací

3) Jaké jsou 3 až 4 hlavní body snu?

- Vše je potřeba si psát a pracovat průběžně (popř. se vracet i ke starším snům)
- I dlouhý sen se dá napsat stručně (viz Faraonův sen)
- Nauč se metaforický jazyk Písma
- u symbolu rozlišujeme tři základní prvky:
 - a) význam symbolu, je založen na jeho doslovném nebo aktuálním charakteru,
 - b) symbol reprezentuje něco zásadně jiného než on sám,
 - c) spojnice mezi tím, co je užito jako symbol a tím, co symbolizuje, jsou společné charakteristiky
- Osvoj si svůj vlastní slovník, kterým s Tebou Bůh hovoří
- Důležitý je kontext snu (např. symboly se mohou dle kontextu měnit), koho představují postavy a jejich jáma vystupující ve snu

4) Je sen pozitivní nebo negativní?

- Barevná a pozitivní atmosféra nebo ponurý černobílý svět
- To ještě neznamená, že je to od Boha nebo od Zlého

Druhy snů dle J. W. Golla

Dvě hlavní kategorie:

- 1) sebeodhalující (self-disclosure) – většina našich snů
- 2) sny o vnějších událostech – odpovídají naší sféře vlivu

Podle zdroje inspirace:

- 1) z Ducha svatého – o Tvém povolání, budování, povzbuzení, napomenutí, nasměrování, očištění, duchovním boji, zjevující, co je v srdci
- 2) z lidského srdce (tělesné) – zrcadlové, odrážející chemické a hormonální procesy, vyjadřující naše citové potřeby a touhy
- 3) z démonického zdroje – noční můry, napodobující Boží vedení, snažící se svést z cesty, zastrašit, pošpinit, zdeptat

Podle složitosti:

- 1) Sny s jednoduchým poselstvím bez nutnosti symbolického výkladu (např. v Mt 2:13 útěk Ježíšovy rodiny do Egypta)
- 2) Sny s jednoduchou symbolikou (např. Gn 37 Josefův sen o snopech na poli)
- 3) Sny s komplexní symbolikou a náročnějším výkladem (Da 8 – sen o konci časů)

Proč já žádné sny nemám!? Doporučení

Každý má za rok 1 000 až 5 000 snů, otázkou tedy není, zda mám sny či nemám, ale jak je zachytit – viz Job a Nebúkadnezar

Máme nepřítele, který se nám snaží ukrást komunikaci s Bohem (J 10:10 Zloděj přichází, jen aby kradl, zabíjel a hubil; já jsem přišel, aby měly život a měly ho hojnost.)

Nepřítele musíme chytit a přinutit, aby zaplatil náhradu (Ex 22:2 ... Zloděj musí ztrátu plně nahradit. ... 6 ..., pokud bude zloděj dopaden, nahradí to dvojnásobně.)

Zloděj musí odejít (Jb 4:7 Poddejte se tedy Bohu. Postavte se proti Ďáblu, a uteče od vás.)

Postoj ke snům je ovlivněn církevní kulturou, doktrínou, světonázorem

Je Tvůj přijímač čistý? Usínáš s přítelem?

Biorytmus (Jak spíš? Usínáš přejezený? Spíš přerušovaně?, Co tě okrádá?)

Abk 2:1 Budu stát na své stráži, postavím se na opevnění a budu pozorně sledovat, abych viděl, jak ke mně promluví, co odpoví na mou stížnost.

2 Hospodin mi odpověděl: Zapiš vidění, zřetelně ho napiš na tabulky, aby to čtenář mohl přeběhnout zrakem.

Literatura

Dough Addison – Understand Your Dreams Now

Kevin J. Conner – The Symbols and Types

James W. Goll - Vidoucí

James W. Goll – Exploring the Nature and Gift of Dreams

Ira Milligan – Understanding the Dreams You Dream I. a II.

Adolf Novotný – Biblický slovník

Nový biblický slovník

